

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 8ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2000

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΤΕΜΙΑΔΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Η Υ Π Ο Δ Ο Χ Η
ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ - ΑΙΜΙΛΙΟΥ Ν. ΤΑΧΙΑΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΤΕΜΙΑΔΟΥ

Μακαριώτατε,
Κυρίες και Κύριοι,

Έχω την τιμή να κηρύξω την έναρξη τής έκτακτου συνεδρίας τής 'Ακαδημίας 'Αθηνών για την επίσημη υποδοχή του νέου 'Αντεπιστέλλοντος μέλους τής 'Ακαδημίας μας καθηγητού τής 'Ιστορίας και Γραμματείας τών Σλαβικών 'Εκκλησιών τής Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. 'Αντωνίου-Αίμιλιου Ν. Ταχιάου στην προκηρυχθεῖσα ἔδρα ἀπὸ "Ἕλληνες ἐπιστήμονες τοῦ ἐσωτερικοῦ μὲ ἀντικείμενο «Ἑλληνισμὸς καὶ Σλαβικὸς Κόσμος».

Ὁ κ. Ταχιάος γεννήθηκε στὴν Θεσσαλονίκη τὸ 1931. 'Απεφοίτησε ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π. Θεσ/νίκης τὸ 1954, τὸ δὲ 1962 ἀναγορεύθηκε διδάκτωρ μὲ τὸ βαθμὸ «ἄριστα». Τὸ 1966 ἐκλέγεται ὑφηγητῆς, τὸ 1968 ἔκτακτος καθηγητῆς καὶ τὸ 1974 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς 'Ιστορίας καὶ Γραμματείας τών Σλαβικών 'Εκκλησιῶν στὴν ἴδια Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ.

Γιὰ τὴ λαμπρὴ ἐπιστημονικὴ δράση καὶ λοιπὲς δραστηριότητες τοῦ καθηγητῆ κ. Ταχιάου θὰ μᾶς μιλήσει λεπτομερέστερα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιγᾶμου 'Ακαδημαϊκὸς κ. 'Ιωάννης Ζηζιούλας, ὁ ὁποῖος κατ' ἐντολὴν τῆς Συγκλήτου καὶ θὰ τὸν προσφωνήσει.

Ἀξιότιμε Κύριε Συνάδελφε,

Ἐκ μέρους τῆς Ὀλομελείας τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν σᾶς συγχαίρω θερμὰ γιὰ τὴν ἐκλογή σας ὡς Ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας καὶ σᾶς ἀπευθύνω τὶς καλύτερες εὐχές μας, μὲ τὴν βεβαιότητά μας ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν νέα σας ιδιότητα θὰ συνεχίσετε τὴν μέχρι σήμερα παραγωγικὴ σας δράση.

Σᾶς παραδίδω τὸ δίπλωμα καὶ τὸ σῆμα τῆς Ἀκαδημίας.

Παρακαλῶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη νὰ λάβει τὸν λόγο.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΡΓΑΜΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ (ΖΗΖΙΟΥΛΑ)

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατε,

Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας,

Κύριοι Ἀκαδημαϊκοί,

Κυρίες καὶ Κύριοι

Ἄν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἱστορία κάθε λαοῦ καὶ κάθε ἔθνους ἀποτελεῖ συνάρτηση τῶν σχέσεων του μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, μάλιστα δὲ μὲ ἐκεῖνα ποὺ γειτνιάζουν μὲ αὐτό, ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνισμοῦ εἶναι ἀδιανόητη χωρὶς τὴ σχέση του μὲ τοὺς Σλάβους. Ἡ ἱστορικὴ πορεία τοῦ ἑλληνισμοῦ ἔχει, κατὰ θεῖαν Πρόνοιαν, ἀναπόσπαστα πλέον συνδεθῆ μὲ τὴν ὑπαρξὴ καὶ ζωὴ τῶν σλαβικῶν λαῶν ἀπὸ τὴν πρώτη ἤδη ἐμφάνιση τῶν λαῶν αὐτῶν στὴν ἱστορία. Ἄλλοτε μὲ ἀντιπαλότητα καὶ συγκρούσεις, καὶ ἄλλοτε μὲ εἰρηνικὴ συνεργασία καὶ βαθειὰ πολιτισμικὴ ὥσμωση καὶ διακοινωνία, οἱ Ἑλληνας καὶ οἱ σλαβικοὶ λαοὶ διεμόρφωσαν τὴν ἱστορία τους μὲ στενὴ ἀναφορὰ στὶς μεταξὺ τους σχέσεις.

Τὸ ἄκρως ὕμως ἐνδιαφέρον καὶ ἀξιοσημείωτο γεγονός εἶναι ὅτι οἱ σχέσεις τοῦ ἑλληνισμοῦ μὲ τοὺς σλαβικοὺς λαοὺς διέρχονται καὶ διαμορφώνονται ἀπ' ἀρχῆς στὴν ἱστορία οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Γιὰ νὰ κατανοήσι κανεὶς ὀρθὰ καὶ στὸ βάθος τους τὶς σχέσεις αὐτὲς δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἀπλῶς καλὸς ἱστορικός. Πρέπει νὰ εἶναι καὶ θεολόγος, νὰ διαθέτει εὐαισθησία καὶ οἰκειότητα μὲ τὸν θεσμὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μὲ τὰ θεολογικὰ ρεύματα, ποὺ τὴν διαπερνοῦν. Διότι τόσο οἱ θετικὲς ὅσο, ἀλλοίμονο, καὶ οἱ ἀρνητικὲς πλευρὲς τῶν σχέσεων Ἑλληνισμοῦ καὶ σλαβικῶν λαῶν συνδέονται ἀναπόσπαστα μὲ τὴν ἱστορία καὶ ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔχει ἀπόψε τὴ χαρὰ νὰ ὑποδέχεται ἐπισήμως ὡς ἀντεπι-

στέλλον μέλος της ένα διαπρεπή επιστήμονα, ο οποίος συνδυάζει κατά τον καλύτερο τρόπο την ιδιότητα του μελετητού των σχέσεων έλληνισμού και Σλαβικών λαών με εκείνην του θεολόγου. Ο κ. Αντώνιος -Αϊμίλιος Ταχιάος, όμότιμος καθηγητής τής Ιστορίας και Γραμματείας των Σλαβικών Έκκλησιών στη Θεολογική Σχολή του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου τής Θεσσαλονίκης, υπήρξεν ο πρωτοπόρος και θεμελιωτής τής έρεύνης των έλληνοσλαβικών εκκλησιαστικών, πνευματικών και φιλολογικών σχέσεων στον τόπο μας, όπου, δυστυχώς και ως μη ώφελε, οι σλαβολογικές σπουδές δέν είναι ακόμα έπαρκώς οργανωμένες.

Ο καθηγητής κ. Ταχιάος γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη τó 1931 από οικογένειαν προερχομένη από τó ιστορικό Μοναστήρι. Μετά την αποφοίτησή του από τή Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παρακολουθεϊ στο Παρίσι μαθήματα αρχαίων σλαβικών γλωσσών και σλαβικής φιλολογίας στην École Pratique des Hautes Études και στο Collège de France, ενώ εργάζεται έπιστημονικώς στο Ρωσικό Ίνστιτούτο του Αγίου Σεργίου υπό την καθοδήγηση του γνωστού ιστορικού Άντωνίου Kartashov. Για έναμιση έτος παρακολουθεϊ επίσης μαθήματα τής αρχαίας γεωργιανής γλώσσας στη Σχολή Αρχαίων Ανατολικών Γλωσσών του Institut Catholique de Paris.

Μετά τριετή παραμονή του στη Γαλλική πρωτεύουσα ο κ. Ταχιάος επιστρέφει στην Ελλάδα, για νά ύπηρετήσσει τή θητεία του ως αξιωματικός τής Πολεμικής Άεροπορίας, μετά την όποία αρχίζει την κυρίως ακαδημαϊκή σταδιοδρομία του. Τó 1962 ανακηρύσσεται διδάκτωρ τής Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης με τόν βαθμό «άριστα», μετά δύο έτη εκλέγεται ύφηγητής και στη συνέχεια έκτακτος καθηγητής, τó δέ 1974 καταλαμβάνει τήν έδρα τής Ιστορίας και Γραμματείας των Σλαβικών Έκκλησιών ως τακτικός καθηγητής στην Ίδια Σχολή.

Η συμβολή του καθηγητού κ. Ταχιάου στη διάδοση τής σλαβολογίας στην Ελλάδα είναι πρωτοποριακή. Τó 1971 σέ συνεργασία με καθηγητάς των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης και Ίωαννίνων θέτει σέ κυκλοφορία τή διεθνούς συνεργασίας ξενόγλωσση σλαβολογική έπετηρίδα Cyrillo-methodianum, ενώ διατελεϊ μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και στη συνέχεια αντιπρόεδρος και πρόεδρος επί μακρά σειράν έτών του Ίδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αΐμου. Τó 1975 εξ άλλου ιδρύει τήν Έλληνική Έταιρεία Σλαβικών Μελετών, τής όποίας είναι και Πρόεδρος, από δέ τó 1976 εκπροσωπεϊ τήν Ελλάδα στη Διεθνή Έπιτροπή Σλαβολόγων και διοργανώνει μεγάλα διεθνή έπιστημονικά συνέδρια στη Θεσσαλονίκη, τήν όποία αναδεικνύει διεθνές κέντρο σλαβολογίας.

Στὸν εὐρύτερο τομέα τῶν Βαλκανικῶν σπουδῶν ὁ κ. Ταχιάος διατελεῖ ἐπὶ 14 ἔτη (1976-90) ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ ἰδρυτικὸν μέλος τοῦ International Center for East-European Studies, καθὼς καὶ τῆς Association Internationale pour l'étude des cultures slaves τῆς UNESCO. Εἶναι μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς πολλῶν ξένων σλαβολογικῶν περιοδικῶν, καθὼς καὶ ἑλληνικῶν καὶ ξένων ὀργανισμῶν ἐνδιαφερομένων γιὰ τὴν ἱστορία τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ τῆς Σλαβονικῆς γραμματείας.

Ἐκτὸς τῆς διδασκαλίας του στὴν Ἑλλάδα ὁ καθηγητῆς Ταχιάος ἔδωσε διαλέξεις στὰ Ἀμερικανικὰ Πανεπιστήμια Yale, Arizona State University καὶ Καλιφορνίας στὸ Los Angeles, καὶ διετέλεσεν ἐπισκέπτης καθηγητῆς στὸ New York University (ἔδρα α' Ἀλέξανδρος Ὁνάσης). Ἐπίσης ἐκλήθη γιὰ διαλέξεις στὸ Ἰνστιτοῦτο Σλαβολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης, στὴν Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν τῆς Κρακοβίας, τὴ Βουλγαρικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν καὶ ἄλλοι.

Ἡ διεθνὴς ἀναγνώριση τοῦ κ. Ταχιάου τοῦ ἔφερεν ἀκαδημαϊκὰς διακρίσεις, ὅπως ἡ ἐκλογή του ὡς ἀλλοδαποῦ μέλους τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν στὴν Τάξη Γλώσσας καὶ Λογοτεχνίας, ἡ ἐκλογή του ἐπίσης ὡς ἀλλοδαποῦ μέλους τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἡ ἀνακήρυξή του σὲ ἐπίτιμο διδάκτορα τοῦ Institut de Théologie Orthodoxe τοῦ Παρισιῶν, τοῦ Τμήματος Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας, τοῦ St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ ἀπονομὴ σ' αὐτὸν τοῦ τίτλου τοῦ «ἐπίτιμου καθηγητοῦ τοῦ κρατικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μόσχας», καθὼς καὶ ἄλλες διακρίσεις.

Γιὰ τὴν ἐν γένει προσφορά του στὴν Ἐκκλησίαν ἐξ ἄλλου ὁ κ. Ταχιάος τιμήθηκε ἀπὸ τὸν αἰόδιμο Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα μὲ τὸ ὄφεικιο τοῦ Ἀρχοντος Καστρινσίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Μόσχας Ἀλέξιο τὸν Α' μὲ τὸ παράσημο τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Τσεχοσλοβαχίας μὲ τὸ ἀργυρὸ παράσημο τῶν Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτῶν διακρίσεων ὁ κ. Ταχιάος ἔλαβε ἀπὸ τὸ Βουλγαρικὸ κράτος τὸ παράσημο τῶν 1300 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, ἀπὸ δὲ τὸν Πρύτανι τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας τὸ ἀνώτατο παράσημο τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος μετὰ Κυανῆς Ταινίας.

Τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ νέου ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἐντυπωσιακόν. Δὲν θὰ καταπονήσω τὸ ἐκλεκτὸ ἀκροατήριον μὲ τὴν παράθεση τοῦ μακροῦ καταλόγου τῶν δημοσιευμάτων του στὴν ἑλληνικὴ καὶ σὲ ξένες, δυτικοευ-

ρωπαϊκές και σλαβικές, γλώσσες. Θα παρουσιάσω ένδεικτικά τους κυριωτέρους τομείς τῆς ἐπιστημονικῆς συμβολῆς του.

1. Ἐπίδραση τοῦ Ἡσυχασμοῦ στοὺς Σλάβους.

α) Ἐπιδράσεις τοῦ Ἡσυχασμοῦ στὴν ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ. Τὸ ἐπιστημονικὸ καὶ ἐκδοτικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Ἡσυχασμὸ καὶ τὶς Παλαμικὲς σπουδὲς ἀρχίζει τὴ δεκαετία τοῦ 1950 καὶ συνεχίζεται ἔντονο μέχρι σήμερα, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικόν. Πρῶτος ὅμως ὁ καθηγητῆς Ταχιάος ἐπεκτείνει τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ στὶς συνέπειες τοῦ Ἡσυχασμοῦ στὴν ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ τῶν ἐλληνορωσικῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐν πολλοῖς πολιτικῶν σχέσεων μεταξὺ Μόσχας καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ ἔργο του *Ἐπιδράσεις τοῦ Ἡσυχασμοῦ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν Πολιτικὴν ἐν Ρωσίᾳ 1328-1406* ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἀπὸ τοὺς εἰδικούς.

β) Ἐπιδράσεις ἡσυχαστῶν, ὅπως ὁ Γρηγόριος Σιναΐτης, στοὺς Σλάβους, καὶ ἰδιαίτερος στοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Σέρβους. Ὁ καθηγητῆς Ταχιάος στὴ μελέτη του «Gregory Sinaites' Legacy to the Slavs: Preliminary Remarks», [ἐν *Cyriolomethodianum* 7 (1983) 113-165] ἐρευνᾷ τὴ σλαβικὴ χειρόγραφη παράδοση τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἡσυχαστοῦ θεολόγου καὶ διαπιστώνει τὴν ἀμεση καὶ βαθεῖα ἐπίδραση τοῦ Ἑλληνα αὐτοῦ θεολόγου στοὺς Σλάβους.

2. Ἡ μεγάλη σπουδαιότητα τοῦ Παΐσιου Βελιτσκόφσκι (1722-1794) καὶ τῆς ἀσκητικοφιλογικῆς σχολῆς του στὴ διάδοση τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ στὴ Ρουμανία καὶ Ρωσία κατὰ τὸν 18ο καὶ 19ο αἰῶνα. Ὁ διαπρεπὴς αὐτὸς Οὐκρανὸς ἀγιορεΐτης μόναχος καὶ οἱ μαθηταὶ του μεταφράζουν τὴν «Φιλοκαλία» στὰ σλαβονικά καὶ ρουμανικά, καὶ συντελοῦν στὴν ἀναβίωση καὶ ἐξάπλωση τοῦ Βυζαντινοῦ μυστικισμοῦ στὸν σλαβικὸ κόσμον μὲ συνέπειες ὁρατὲς ἀκόμα καὶ σήμερα. Ὁ καθηγητῆς Ταχιάος ἐρευνᾷ τὶς πηγὲς συστηματικὰ καὶ ἐκθέτει τὴν προσφορὰ τοῦ Παΐσιου Βελιτσκόφσκι σὲ δύο ἐκτενῆ ἔργα του μὲ τίτλον *Ὁ Παΐσιος Βελιτσκόφσκι καὶ ἡ ἀσκητικοφιλογικὴ σχολή του*, Θεσσαλονίκη, 1964, καὶ *The Revival of Byzantine Mysticism among Slavs and Romanians in the XVIIIth Century*, Thessaloniki 1986, στὴν ὁποία καὶ ἐκδίδει τὴν ἀνέκδοτη Αὐτοβιογραφία τοῦ Παΐσιου ἀπὸ κώδικα τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης τῆς Ἀγ. Πετρούπολεως, τὴ βιογραφία τοῦ Παΐσιου ἀπὸ τὸν μαθητὴ του Μητροφάνη καὶ τὴν ἀγνωστὴ ἑλλη-

νική ἀλληλογραφία μεταξύ τοῦ Παΐσιου καὶ τοῦ ἑλληνα θεολόγου Δωροθέου Βουλησιμᾶ, τὴν ὅποια ἀνακάλυψε στὴ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς Παντελεήμονος στὸ Ἅγιον Ὄρος.

3. Ἡ σημασία τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου γιὰ τὴν θεμελίωση τῆς ἀρχαίας σλαβικῆς γραμματείας. Ὁ κ. Ταχιάος μελετώντας τὶς σλαβικὲς κυριλλο-μεθοδιανὲς πηγὲς ἀπὸ τὸν 9ο ὡς τὸν 19ο αἰῶνα καταδεικνύει τὴν ἐλληνικότητα τῆς καταγωγῆς τῶν φωτιστῶν τῶν Σλάβων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου σὲ ἀντίθεση πρὸς ὅσα ὑποστηρίζουν Σλάβοι ἐπιστήμονες, μὲ τρόπο τόσο πειστικό, ὥστε ὁ διαπρεπὴς Βυζαντινολόγος Dimitri Obolensky νὰ γράφει ὅτι «Professor Tachiaos has decisively proved that the two brothers (Cyril and Methodius) were Greeks». Τὴν ὅλη δρᾶση τῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἐκθέτει συστηματικὰ ὁ κ. Ταχιάος στὸ ἐκ 264 σελίδων βιβλίον του *Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, οἱ θεμελιωτὲς τῆς ἀρχαίας σλαβικῆς γραμματείας*, Θεσσαλονίκη 1992, μὲ βᾶση τὶς σλαβικὲς, λατινικὲς καὶ ἐλληνικὲς πηγές, συμπληρώνοντας σημαντικὰ τὸ πρωτοποριακὸ ἔργο τοῦ ἀειμνήστου βυζαντινολόγου Francis Dvornik.

4. Διαμάχες μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Ρώσων, καθὼς καὶ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ εὐρύτερα κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνες. Ὁ καθηγητὴς Ταχιάος ρίχνει φῶς μὲ μιὰ σειρά δημοσιευμάτων του σὲ μιὰ ἀτυχή περίοδο ἐθνικῶν προκαταλήψεων καὶ ἀντιπαθείας μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Σλάβων στὸ χῶρο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου προσπαθοῦν καὶ διεισδύουν οἱ Ρῶσοι μὲ ποικίλες μεθοδεύσεις καθὼς καὶ στὴ διάδοση τοῦ βουλγαρικοῦ ἐθνικισμοῦ, ποὺ ὀδήγησε στὸν Μακεδονικὸ ἀγῶνα, καὶ στὴν καταδίκη τοῦ «ἐθνοφυλετισμοῦ» ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1872.

Παραλείπω τὴν ἀναφορὰ σὲ ἄλλους τομεῖς τῶν ἐργασιῶν τοῦ καθηγητοῦ Ταχιάου, ὅπως εἶναι τὸ φιλολογικὸ ἔργο τοῦ Δημητρίου Καντακουζηνοῦ, ἕλληνας λογίου στὴ Σερβία τοῦ 15ου αἰῶνος, ἢ κατάργηση τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν Ἀχριδῶν καὶ Πεκίου, ὁ χρόνος καταργήσεως τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας τὸν 15ον αἰῶνα, ἢ μεταφορὰ στὴ Ρωσία μέσω τῶν ἐλλήνων Μητροπολιτῶν Φωτίου Μονεμβασιώτη κ.ἄ. τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰδεολογίας κ.λπ. Ἀναφέρω μόνον ἓν κατακλειδί τὸ σπουδαῖο φιλολογικὸ ἔργο τοῦ καθηγητοῦ *The Slavonic Manuscripts of Saint Panteleimon Monastery (Rossikon) on Mount Athos*, Thessaloniki - Los Angeles, 1981, σ. 198, στὸ ὅποιο ὁ συγγραφεὺς σὲ συνεργασία μὲ τὸ Center for Russian and East European Studies τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας (Los Angeles)

για πρώτη φορά καταγράφει, φωτογραφεῖ, δημοσιεύει και περιγράφει ὀλόκληρη τὴ συλλογὴ τῶν σλαβονικῶν χειρογράφων τῆς Μονῆς Παντελεήμονος τοῦ Ἁγ. Ὁρους. Δικαιῶς εἴλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ ἐκτίμησιν τῶν σλαβολόγων τὸ ἔργο αὐτό.

Ἐλλογιμώτατε καὶ φίλτατε, Κύριε Καθηγητά,

Ἡ μακρὰ καὶ πλουσία ἐπιστημονικὴ καὶ εὐρύτερα κοινωνικὴ — θὰ προσέθετα δὲ καὶ ἔθνικὴ — προσφορὰ σας δικαιώνει ἀπόλυτα τὴν τιμὴν τῆς ἐκλογῆς σας ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ ἰδρύματος τῆς χώρας μας. Ὁ ἄρτιος ἐξοπλισμὸς σας μὲ τὴ γνώσιν τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν, ἡ ἐπιμελὴς καὶ διεισδυτικὴ ἔρευνα τῶν πρώτων φιλολογικῶν πηγῶν, ἡ ἐκκλησιαστικὴ, θεολογικὴ καὶ ἔθνικὴ εὐαισθησία σας, τὴν ὁποῖαν ὅμως πάντοτε συνῶδευεν ἡ ἐπιστημονικὴ ἀντικειμενικότης, συνετέλεσαν στὸ νὰ ἀναδειχθῆτε στὴ χώρα μας πρωτοπόρος τῶν σλαβολογικῶν ἐρευνῶν, νὰ ἀναγνωρισθῆ δὲ διεθνῶς, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς Σλάβους ἐπιστήμονες, ἡ ἐπιστημονικὴ προσφορὰ σας. Ἡ ἀναγνώρισή σας ἤδη καὶ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔρχεται ὄχι μόνον νὰ ἐπισφραγίσῃ ἓνα ἀγλαόκαρπο μόχθο ζωῆς σας, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπομνήσῃ τὸ χρέος τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὶς σλαβολογικὰς σπουδὰς προωθώντας ἔτσι τὴν τόσο ἀπαραίτητη ἀλληλοκατανόησιν καὶ συνεργασίαν τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς μας.

Ὡς παλαιὸς συμφοιτητὴς σας στὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ κοινωνὸς τότε τῶν ὠραίων νεανικῶν ὄραματισμῶν μας, αἰσθάνομαι βαθειὰ συγκίνησιν, διότι τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἔχω τὴ μεγάλη χαρὰ μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας μας νὰ σᾶς προσφωνῶ κατὰ τὴν ἐπίσημην ὑποδοχὴν σας ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς. Εὐχόμαι ὁ Θεὸς νὰ σᾶς χαρίζῃ ὑγείαν καὶ δύναμιν, γιὰ νὰ συνεχίσετε ἐπὶ ἔτη ἀκόμη πολλὰ τὴν πλουσίαν προσφορὰν σας.